

Бублій Максим Петрович,

к.держ.упр., доц., доцент кафедри економіки праці та управління персоналом,
ХарPI НАДУ, м. Харків
ORCID 0000-0003-1060-6404

УДК 351.87

doi:10.34213/db.19.01.08

ЗАКОРДОННИЙ ДОСВІД ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ СОЦІАЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ МІСТ І ПОСЕЛЕНЬ

Узагальнено закордонний досвід державного управління розвитком соціальної інфраструктури міст і поселень. Визначено низку продуктивних моментів, які можуть знайти успішне застосування в українській практиці програмно-цільового управління розвитком соціальної інфраструктури. Запропоновано формування спеціалізованих органів, які концентрують кваліфіковані кадри, що здійснюють розробку цільових програм і механізмів розвитку соціальної інфраструктури конкретних муніципальних утворень, а також розробку стратегічних планів соціально-економічного розвитку областей та районів як основи формування цільових програм управління змінами в діяльності органів місцевого самоврядування щодо розвитку соціальної інфраструктури. Доведено, що у більшості зарубіжних країн важливу роль у розвитку соціальної інфраструктури відіграє держава, виконуючи координуючі функції і активно, цілеспрямовано беручи участь у її фінансуванні.

Ключові слова: держава; управління; інфраструктура; соціальна інфраструктура; сільські території; об'єкти соціальної інфраструктури.

Постановка проблеми. Процеси глобалізації, що характеризуються трансформацією загальносвітових економічних тенденції до соціально орієнтованої ринкової економіки, яка вимагає поглибленого вивчення об'єктивних законів суспільного розвитку для створення нових механізмів для збільшення якості життя населення. Соціальна інфраструктура посідає одне із значущих місць в економіці будь-якої держави, а також в економіках окремих регіонів. У даний час соціологи, економісти, політологи всього світу сходяться на думці, що здоров'я населення, рівень його освіти та кваліфікація є одними з провідних чинників економічного зростання. Вкладаючи сьогодні в розвиток об'єктів соціальної інфраструктури, завдяки яким населення отримує необхідні матеріальні й соціальні блага, набір соціальних прав і гарантій, держава готує фундамент для свого соціально-економічного благополуччя в майбутньому.

Важливість соціальної інфраструктури для господарської практики в ринкових умовах розвитку виробництва зростає, особливо в умовах євро інтеграції. Особливої значущості у зв'язку з цим набуває проблематика не лише

взаємодії між самими галузями соціальної інфраструктури села, а й їх впливу на розвиток агропромислового комплексу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню теоретичних і прикладних проблем державного управління розвитком соціальної інфраструктури міст і поселень присвячено наукові праці таких учених, як І. Брайсон [10], Л. Весельська [1], Н. Глазко [2], С. Кириченко [3], Л. Ковальська [4], В. Кучеренко [5], С. Макуха [5], В. Новіков [7], У. Рорінг [10], О. Салівончик [4], В. Третяк [9], С. Шульц [6] та ін. Широкий спектр робіт у галузі економіки й державного управління присвячено глибокому вивченню окремих складових розвитку соціальної інфраструктури міст і поселень, однак недостатня кількість досліджень, що розглядають програмно-цільове управління розвитком соціальної інфраструктури.

Формулювання цілей статті. Ціллю даної статті є узагальнення закордонного досвіду державного управління розвитком соціальної інфраструктури міст і поселень та надання пропозицій з удосконалення даного процесу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сьогодні практично в усіх країнах так чи інакше існує певна функціональна спеціалізація муніципальних утворень, особливо міст, що зумовлює особливості їх соціальної інфраструктури.

У розвинених країнах соціальна інфраструктура міст і поселень розвивається на основі соціального планування, в якому активну участь беруть інститути громадянського суспільства і широко практикуються дискусії фахівців. Тут досить розвинений інститут самоврядування. Показовий досвід Фінляндії, де самоврядування, що курується Союзом міст, визнається всіма рівнями органів влади; розроблена якісна процедура погоджень, існують спеціальні “групи тиску”, що володіють кваліфікованими, юридично підготовленими за рахунок бюджету працівниками, на кошти Союзу випущена книга “Комунальне господарство” з роз’ясненнями правил місцевого самоврядування, гуртожитку для всіх потенційних інвесторів своїх і зовнішніх.

В управлінні розвитком найбільш широко використовується програмно-цільовий метод. Виділимо деякі найбільш, з точки зору автора, важливі аспекти програмно-цільового управління розвитком соціальної інфраструктури муніципальних утворень, які, як вважає автор, можна адаптувати до українських умов і застосовувати на практиці.

1. Створення спеціалізованих структур, що реалізують функцію розробки цільових програм соціально-економічного розвитку, в яких обов'язковий облік взаємозв'язку економічного і соціального розвитку, з їх орієнтацією на підвищення якості життя населення. Так, у США практично всі органи виконавчої влади на рівні штатів і міст мають спеціальні комісії або агенції економічного розвитку, що відповідають за підготовку цільових програм, які передбачають підвищення якості життя населення, що ставлять метою посилення конкурентних позицій в економічному житті та рівні розвиненості соціальної інфраструктури кожного з них.

У процесі реалізації програм здійснюються конкретні проекти за стандартною схемою: виявлення основних цілей, виділення фінансових коштів, формування учасників, розгляд стратегій втілення проекту в життя, створення організаційних структур та вибір лідерів для вирішення конкретних завдань [2].

2. Кадрова політика, орієнтована на висококваліфіковані кадри, що безпосередньо беруть участь в обґрунтуванні програм і механізмів розвитку муніципальних утворень та їх соціальної інфраструктури.

3. Значуща роль органів місцевого самоврядування і публічність процесу планування. Так, наприклад, у Франції органи місцевого самоврядування утворюють публічно-правові міжкомунальні об'єднання, одним із завдань яких стає розробка проектів у сфері соціально-економічного розвитку [4, с. 67].

4. Наприклад, у Канаді діють корпорації економічного розвитку, створені поза муніципальною владою на принципах державно-приватного партнерства. Вони беруть активну участь у розробці і реалізації програм соціально-економічного розвитку муніципальних утворень, включаючи й ту їх частину, яка має безпосереднє відношення до соціальної інфраструктури. Основне

фінансування діяльності цих корпорацій здійснюється муніципалітетом і воно, згідно з встановленими Правилами, має бути достатнім. Крім того, для реалізації програм розвитку залучаються кошти бізнесу [8, с. 21]. Важливою перевагою таких корпорацій є те, що їх організаційна структура горизонтальна. В силу чого вони на відміну і від організацій з ієрархічною структурою здатні оперативно вирішувати виниклі проблеми. Державно-приватне партнерство дозволяє його членам брати активну участь в діяльності з управління розвитком соціальної інфраструктури міст і поселень.

Таке зовнішнє управління розвитком соціальної інфраструктури у взаємозв'язку з управлінням економічним розвитком є очевидним, оскільки дана форма дозволяє організувати ефективну роботу в більш короткі терміни, гнучко вирішувати штатно кадрові питання, в тому числі шляхом більш ефективного матеріального стимулювання, ніж це можливо в структурі муніципалітету [1, с. 109].

5. Розробка стратегічних планів розвитку місцевих спільнот як необхідного компонента муніципального управління. Так, у США реалізація концепції місцевої громади (в число громад включають міста, адміністративні округи, поселення, сконцентровані в межах річкових басейнів, індустріальних комплексів та ін.) пов'язується з обґрунтуванням стратегічних планів її розвитку, що включають:

- оцінку господарської ємності та допустимого антропогенного навантаження на природне середовище території, займаною місцевою спільнотою;
- визначення потреб громади та доступності економічних, природних та людських ресурсів для їх забезпечення;
- удосконалення системи місцевого самоврядування та впровадження в неї принципів сталого розвитку;
- залучення жителів громади до прийняття рішень з ключових питань муніципального розвитку [3, с. 50].

6. Децентралізація процесу підготовки та прийняття рішень щодо

соціально-економічного розвитку території, в тому числі й розвитку соціальної інфраструктури муніципальних утворень.

Визнання активної ролі муніципальної влади у визначенні стратегічних векторів розвитку місцевих спільнот характерно і для практики європейських країн, яка пов'язана з децентралізацією процесу підготовки та прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку території.

У Великобританії одним із ключових принципів державної політики є положення, згідно з яким необхідне наближення політики до місцевих центрів прийняття рішень [5, с. 37].

7. Розвиток комплексного підходу у формуванні програм та оцінці їх ефективності. У зарубіжних країнах розробники роблять акцент на вирішення проблеми комплексного розвитку інфраструктури, землекористування та екології. Навіть економічна сторона регіонального програмування взаємопов'язана з розвитком соціальної інфраструктури, вона спирається на понятійний апарат “теоретичної економіки добробуту”. Економічний ефект реалізації регіональних і муніципальних програм оцінюється приростом сумарної вартості громадських і приватних активів, а також соціальною ефективністю. Економічний ефект від реалізації програм порівнюється соціальними та екологічними ефектами і втратами. Для досягнення цієї мети служать спеціальні методи: “оцінка витрат і результатів” і “зіставлення витрат з ефектами”.

8. Застосування нового підходу до організації територіального планування, в основу якого покладена технологія, що забезпечує інтеграцію стратегій, що розробляються на кожному рівні (муніципалітет, провінція, центральний уряд). Цей підхід, вперше апробований у Голландії, стає все більш популярним у країнах Західної Європи [7, с. 29].

Важлива відмінна риса нового підходу – впровадження системи планування за принципом “знизу-вгору” (“bottom-up”). Незважаючи на те, що територіальне планування було ініційовано центральним урядом, воно здійснює лише загальну координацію і фінансування, в той час як реально управляють проектами регіональні і муніципальні влади.

Повний цикл такого підходу складається з трьох основних фаз: початкової, фази планування і фази здійснення проекту. На початковій фазі відбувається виявлення проблеми, а також намічаються шляхи їх вирішення. Обов'язкова умова – згода всіх сторін на участь у вирішенні проблеми. Попередня фаза закінчується підписанням угоди, яка знаменує початок другої фази – фази планування. План дій складається за участю всіх зацікавлених сторін.

Після схвалення плану сторони підписують заключну угоду, яка поряд з іншими угодами формує пакет документів, що подається на затвердження до парламенту, асамблеї провінції, а також муніципалітету. У розгляді проекту беруть участь не тільки офіційні представники органів влади та управління, але і представники різних цільових груп (промисловості, сільського господарства, транспорту, соціальної сфери та ін.), а також громадськості. Після остаточних погоджень проект переходить у заключну фазу реалізації.

Важлива риса нового підходу – залучення у вирішення проблем усіх зацікавлених сторін на основі діалогу. Основна ідея нового підходу – це те, що беруть участь сторони досягають вигідних для себе рішень на основі консенсусу [9, с. 24].

Ідея діалогу між усіма зацікавленими учасниками муніципального розвитку знаходить підтримку і в інших країнах. Її принциповою вимогою є залучення в процес розробки програмних документів учасників, що представляють різні групи (бізнес, освіта, охорона здоров'я та ін.), чий інтереси пов'язані з даним місцевим співтовариством. Важливо відзначити, що мова йде про врахування інтересів не тільки внутрішніх груп, а й зовнішніх організацій [6, с. 34].

На думку відомих канадських фахівців І. Брайсона і У. Рорінга, облік думок широкого і різноманітного кола стейкхолдерів принципово відрізняє стратегічне планування від традиційного [10, с. 36].

9. Вибір ключових напрямків цільових програм соціально-економічного розвитку і в цьому світлі вибір пріоритетів розвитку соціальної інфраструктури.

У США, наприклад, в їх складі виділяються: створення і розвиток інтелектуального капіталу у вузах, формування економічних кластерів та ін. Згідно з цим визначаються основні напрямки розвитку соціальної інфраструктури та її пріоритетних об'єктів в конкретних муніципальних утвореннях [9, с. 37].

Подібна практика характерна і для європейських країн. Наприклад, у Великобританії в якості ключового напрямку соціально-економічного розвитку визначено розширення форм взаємодії бізнесу та вищої освіти. Результатом реалізації різних державних програм є зростання наукових парків і агентств з передачі технологій.

При взаємодії закладів вищої освіти з бізнесом забезпечується орієнтація перших на певні кластери. Більшість із них є наукомісткими кластерами, зокрема в таких галузях знань, як біологія, соціологія, фармацевтика, інформаційні та комунікаційні технології, нові засоби інформації і телекомунікації. Згідно з цим виникають потреби у розвитку відповідних об'єктів соціальної інфраструктури та управління цим процесом [8, с. 61].

10. Актуалізація зовнішньоекономічного аспекту зумовила застосування інструментарію міжнародного маркетингу при розробці програмних документів територіального розвитку [6, с. 57].

11. Розвиток системи індикаторів, що використовуються у плануванні і моніторингу розвитку соціальної інфраструктури. Цей процес пов'язаний, у першу чергу, з реалізацією у зарубіжних країнах стратегій сталого розвитку, які передбачають в тому числі, збереження зростання високої якості життя і навколишнього середовища. Наприклад, у США в сукупність показників, застосовуваних у плануванні та контролі, що відбивають якість життя населення, включені: кваліфікація у віці 19 років; тривалість здорового життя; чисельність будинків, непридатних для нормального життя; викиди парникових газів; дні з середнім і високим рівнем забруднення повітря; річки доброї та високої якості; нові будинки, побудовані на освоєних землях; кількість вироблених і перероблених відходів [7, с. 42].

Індикатори дозволяють визначати базовий склад напрямків і заходів, пов'язаних з вибором програмних цілей і завдань. В рамках встановлених цілей встановлюються пріоритетні напрямки, що включають заходи з модернізації соціальної інфраструктури.

Дослідники, аналізуючи сучасну практику регіонального управління в країнах ЄС, обґрунтовано виділяють продуктивні критерії, що використовуються державними органами для оцінки обґрунтованості програм соціально-економічного розвитку територій та їх складової – розвитку соціальної інфраструктури. В їх складі:

- якість програми, зокрема, ясність стратегічного підходу та інноваційний характер цілей, пропонованих у ній до реалізації;
- здійсненність програми і відповідність між поставленими цілями і доступними ресурсами;
- очікуваний вплив на модернізацію соціальної сфери;
- внесок приватного сектора у фінансування програми;
- якість регіонального суспільно-приватного співробітництва в підготовці та реалізації програм;
- передання результатів в інші регіони;
- синергія і сумісність з іншими напрямами регіональної політики, в таких областях, як дослідження, інформатизація суспільства, навколишнє середовище, розвиток сільської місцевості [5, с. 37].

Розвиток соціальної інфраструктури здійснюється шляхом переважного використання місцевих бюджетів, залучення приватного капіталу, а також цільових державних асигнувань, що спрямовуються на вирівнювання розвитку різних муніципальних утворень. Інфраструктура, як правило, розвивається за спеціальними авторськими проектами, що дозволяє мати кожному місту і поселенню свою містобудівну і дизайнерську самобутність. Кожен населений пункт має оригінальні відмінності. Така несхожість відбивається в тих чи інших брендах, що використовуються у сувенірній продукції.

Особливе значення для створення комфортних умов проживання людей

при розвитку соціальної інфраструктури надається зонувannya території муніципального утворення. Суть її полягає у виділенні адміністративного центру, промислової, житлової та рекреаційної зон. Велика увага приділяється формуванню безбар'єрного середовища для осіб з обмеженими можливостями здоров'я. Для цього встановлені спеціальні правила архітектурно-дизайнерського проектування, а також будівельні норми, що враховують особливості інвалідів і літніх людей, інших категорій осіб з обмеженими можливостями здоров'я.

Важливу роль для фінансування розвитку соціальної інфраструктури відіграють доходи від виробництва і продажу різних товарів, що містять символіку міста чи поселення і відповідну їй сувенірну продукцію. Досить розвиненим елементом соціальної інфраструктури є сервісна діяльність, з широким спектром послуг, орієнтованих на індивідуального споживача, з урахуванням його переваг і запитів. Поширені різного типу місця громадського харчування, що належать приватним особам. Це дозволяє місцевим жителям і приїжджим скорочувати витрати часу на побутові питання, раціонально витратити свій час, задовольняючи найрізноманітніші харчові пристрасті у відповідності з реальними купівельними можливостями.

У більшості розвинених країн важливе місце у розвитку соціальної інфраструктури муніципальних утворень займає приватне підприємництво. Однак, незважаючи на це зберігається значуща координуюча і фінансова участь держави.

Багато з зарубіжного досвіду, на нашу думку, може бути успішно адаптовано до української дійсності і здатне чинити позитивний вплив на теорію і практику управління розвитком соціальної інфраструктури муніципальних утворень у сучасній Україні.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок. Розвинуті зарубіжні країни мають досить великий і успішний досвід розвитку соціальної інфраструктури на основі планування за участю громадян та широкого кола фахівців науки і практики. Резюмуючи, можна виділити низку

продуктивних моментів, які можуть знайти успішне застосування в українській практиці програмно-цільового управління розвитком соціальної інфраструктури муніципальних утворень. В їх числі відзначимо такі:

– формування спеціалізованих органів, які концентрують кваліфіковані кадри, які здійснюють розробку цільових програм і механізмів розвитку соціальної інфраструктури конкретних муніципальних утворень;

– використання досвіду різного типу структурного забезпечення програмно-цільового управління: шляхом інтеграції органів управління програмою в діючі структури регіонального і муніципального управління; створення зовнішньої організації, яка бере участь у розробленні та реалізації цільових програм розвитку;

– розробка стратегічних планів соціально-економічного розвитку регіонів і муніципальних утворень як основи формування цільових програм управління змінами в діяльності органів місцевого самоврядування в області розвитку соціальної інфраструктури;

– забезпечення участі в процесах розробки цільових програм представників різних груп (бізнес, освіта та ін.), чий інтереси пов'язані з конкретним муніципальним утворенням та місцевою спільнотою;

– визначення базового складу пріоритетних напрямків розвитку соціальної інфраструктури конкретного муніципального утворення, виходячи з інтересів розвитку місцевих співтовариств, з участю бізнесу та організацій, що мають креативний потенціал та ін.;

– включення в систему показників планування та моніторингу індикаторів, що відображають різні сторони життя населення, пов'язаних із соціальними потребами, якістю життя і навколишнього середовища;

– використання інваріантного формування змісту цільових програм розвитку соціальної інфраструктури конкретних муніципальних утворень, що проявляються у складі цілей, напрямків і програмних заходів;

– розробка і використання системи критеріїв для оцінки обґрунтованості управління розвитком соціальної інфраструктури в рамках програм соціально-

економічного розвитку територій, на основі інноваційної спрямованості цілей, їх відповідності розташовуються ресурсами; очікуваний вплив на модернізацію соціальної інфраструктури регіональної та місцевої економіки та ін.

Незважаючи на значну роль приватного підприємництва у розвитку соціальної інфраструктури, у більшості зарубіжних країн важливу роль відіграє держава, виконуючи координуючі функції і активно, цілеспрямовано беручи участь у її фінансуванні. Зарубіжний досвід розвитку соціальної інфраструктури міст і поселень з багатьох його аспектів може бути успішно адаптований в сучасній Україні.

Список використаних джерел

1. Весельська Л. А. Міжнародний досвід державного регулювання соціальної безпеки в країнах з різними моделями соціального розвитку: застосування в Україні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2011. № 17. С. 108–113.
2. Глазко Н. Д. Зарубіжний досвід забезпечення соціальної сфери. *Ефективна економіка*. 2014. № 5. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua> (дата звернення: 01.07.2019).
3. Кириченко С. О. Використання світового досвіду задля розвитку соціальної інфраструктури в регіонах України. *Економічний вісник Національного технічного університету України “Київський політехнічний інститут”*. 2016. № 13. С. 48–55.
4. Ковальська Л. Л., Салівончик О. М. Соціальна інфраструктура регіону: механізми формування та розвитку : монографія / Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, Луцький національний технічний університет. Луцьк: Ж. В. Гадяк, 2012. 226 с.
5. Кучеренко В. Р., Макуха С. М. Національна економіка: відтворення соціальної інфраструктури села : монографія. Одеса : Друкарський дім “Друк Південь”, 2012. 108 с.
6. Розвиток соціальної сфери територіальних громад в умовах адміністративно-фінансової децентралізації / ДУ “Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України” ; за ред. С. Л. Шульц. Львів, 2018. 140 с.
7. Соціальна інфраструктура на шляхах реформування місцевого самоврядування : кол. монографія / В. М. Новіков та ін. Київ-Варшава, 2018. 431 с.
8. Трансформація соціальної інфраструктури в контексті забезпечення гуманітарного розвитку : кол. монографія / В. М. Новіков та ін. Вінниця : ПП Балюк І. Б., 2015. 384 с.
9. Третяк В. П. Управління розвитком соціальної інфраструктури України в умовах глобалізації : монографія. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна 2014. 317 с.
10. Bryson I., Roering W. Applying private sector planning in the public sector. Strategic planning: threats and opportunities for planners. Washington, DS: Planning Press (APA), 1988. P. 15.

References

1. Veselska, L.A. (2011). Mizhnarodnyi dosvid derzhavnogo rehuliuвання sotsialnoi bezpeky v krainakh z riznymy modeliamy sotsialnogo rozvytku: zastosuvannya v Ukraini [International experience of state regulation of social security in countries with different models of social development: application in Ukraine]. *Investytsii: praktyka ta dosvid – Investments: practice and experience, 17, 108–113* [in Ukrainian].
2. Hlazgo, N.D. (2014). Zarubizhnyi dosvid zabezpechennia sotsialnoi sfery [Foreign experience in providing the social sphere]. *Efektivna ekonomika naukove fakhove vydannia – Effective economy scientific professional edition, 5*. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua> [in Ukrainian].

3. Kyrychenko, S.O. (2016). Vykorystannia svitovoho dosvidu zadlia rozvytku sotsialnoi infrastruktury v rehionakh Ukrainy [Using the World Experience for the Development of Social Infrastructure in the Regions of Ukraine]. *Ekonomichnyi visnyk Natsionalnoho tekhnichnoho universytetu Ukrainy "Kyivskiy politekhnichnyi instytut" – Economic Bulletin of the National Technical University of Ukraine "Kyiv Polytechnic Institute"*, 13, 48–55 [in Ukrainian].

4. Koval's'ka, L.L. (2012). Socialna infrastruktura regionu: mexanizmy` formuvannya ta rozvytku [Social infrastructure of the region: mechanisms of formation and development]. Luczk: Zh.V. Gadyak [in Ukrainian].

5. Kucherenko, V.R., Makukha, S.M. (2012). Natsionalna ekonomika: vidtvorennia sotsialnoi infrastruktury sela [National Economy: Reproduction of Social Infrastructure in the Village]. Odesa: Drukarskyi dim "Druk Pivden" [in Ukrainian].

6. Shults, S.L. (2018). Rozvytok sotsialnoi sfery terytorialnykh hromad v umovakh administratyvno-finansovoi detsentralizatsii [Development of the social sphere of territorial communities in the conditions of administrative and financial decentralization]. Lviv: DU "Instytut rehionalnykh doslidzhen imeni M.I. Dolishnoho NAN Ukrainy" [in Ukrainian].

7. Novikov, V.M., Dieieva, N.M., Hvelesiani, A.H. (2018). Sotsialna infrastruktura na shliakhakh reformuvannya mistsevoho samovriaduvannya [Social infrastructure in the ways of reforming local self-government]. Kyiv-Varshava [in Ukrainian].

8. Novikov, B.M., Dyeyeva, N.M., Kalenyuk, I.S. (2015). Transformaciya social'noyi infrastruktury` v konteksti zabezpechennya gumanitarnogo rozvytku [Transformation of social infrastructure in the context of humanitarian development]. Vinnycya: PP Balyuk I. B. [in Ukrainian].

9. Tretyak, V.P. (2014). Upravlinnyia rozvy`tkom social'noyi infrastruktury` Ukrayiny` v umovax globalizaciyi [Management of social infrastructure development in the context of globalization]. Kharkiv: XNU imeni V. N. Karazina [in Ukrainian].

10. Bryson, I., Roering W. (1988). Applying private sector planning in the public sector. Strategic planning: threats and opportunities for planners. Washington, DS: Planning Press (APA), 15 [in English].

Bubliy M. P.,

PhD in Public Administration, Associate Professor, Associate Professor of Department of Management by Personnel and Economies of Labour,

KRI NAPA, Kharkiv

ORCID 0000-0003-1060-6404

Foreign experience of state management in the development of social infrastructure of cities and settlements

The article summarizes the foreign experience of state management of the development of social infrastructure of cities and settlements. A number of productive moments which can find successful application in the Ukrainian practice of program-target management of development of social infrastructure is defined. Using the experience of different types of structural support of program-target management: by integrating the program management bodies into the existing structures of regional and municipal management; creating an external organization that participates in the development and implementation of targeted development programs. Development of strategic plans of socio-economic development of regions and municipalities as a basis for the formation of targeted programs of change management in the activities of local governments in the field of social infrastructure.

Ensuring the participation of representatives of different groups (business, education, etc.) whose interests are associated with a particular municipality and the local community in the development of targeted programs. Definition of the basic structure of the priority directions of development of social infrastructure of a particular municipality, based on the interests of the development of local communities, with the participation of businesses and organizations with

creative potential, etc. Inclusion in the system of indicators of planning and monitoring of indicators showing different aspects of life of the population related to social needs, quality of life and the environment.

The use of invariant formation of the content of target programs for the development of social infrastructure of specific municipalities, manifested in the objectives, directions and program activities. Development and use of a system of criteria for assessing the validity of management of social infrastructure development in the framework of programs of socio-economic development of territories, based on the innovative orientation of the goals, their compliance are resources; the expected impact on the modernization of the social infrastructure of the regional and local economy, etc.

Despite the significant role of private enterprise in the development of social infrastructure, in most foreign countries the state plays an important role, performing coordinating functions and actively, purposefully participating in its financing. Foreign experience in the development of social infrastructure of cities and settlements from many aspects can be successfully adapted in modern Ukraine.

Key words: state; management; infrastructure; social infrastructure; rural areas; social infrastructure.

Надійшла до редколегії 18.04.2019 р.

